

**Janusz Sztumski**

## **ZAWÓD W ŚWIETLE SOCJOLOGII**

### Streszczenie

W artykule poddano analizie problematykę zawodu w kontekście przede wszystkim kształtowania życia ludzi. Przy czym analiza przebiega w aspekcie indywidualnego i społecznego spojrzenia na zawód.

Istotne związki z zawodem mają tutaj określony styl i standard życia. Zawód jest kategorią społeczną, która pojawiła się wraz z pierwszymi podziałami pracy.

### OCCUPATION IN THE LIGHT OF SOCIOLOGY

#### Summary

The articles analyses the problem of occupation in the context of human life development. Yet, this analysis is made from individual and social occupation perspective.

Very important relations with the occupation influence certain style and standard of life. Occupation is a social category that emerged together with the making the first work divisions.

**Eunika Baron-Polańczyk, Bogusław Pietrulewicz**

## **EDUKACJA TECHNICZNA I INFORMATYCZNA W POLSKIM MODELU KSZTAŁCENIA**

Streszczenie

Artykuł przedstawia aktualny stan edukacji ogólnotechnicznej na tle reformy polskiego systemu oświaty. Charakteryzuje nowoczesne koncepcje procesu nauczania-uczenia się w świetle celów i zadań stawianych edukacji technicznej i informatycznej - podkreślając nowe spojrzenie na miejsce i rolę techniki i informatyki we współczesnym modelu kształcenia.

## **TECHNICS AND COMPUTER SCIENCE EDUCATION IN THE POLISH TRAINING PROGRAM**

Abstract

The article presents the current state of the education comprising all the aspects of technology on the background of the Polish educational system reforms. It characterizes modern ideas of the teaching-learning process in the light of aims and assignments of technics and computer science education to underline the new look on the place and the part of the technics and computer science in the present model of the education.

**Maria Fic**

**PROBLEMY ROZWOJU ZAWODOWEGO JEDNOSTKI W GOSPODARCE OPARTEJ NA WIEDZY**

Streszczenie

W artykule przedstawiono rolę uczenia się w doskonaleniu indywidualnych kompetencji zawodowych pracownika. Wskazano na różnice pomiędzy wiedzą zdobytą przed i w trakcie działania. Omówiono znaczenie kooperatywnego uczenia się w tworzeniu wiedzy zespołowej.

THE PROBLEMS OF HUMAN VOCATIONAL DEVELOPMENT IN KNOWLEDGE-BASED ECONOMY

Summary

The article presents the importance of learning in the development of employee's vocational competence. Furthermore the difference between knowledge acquired before and after action was described. Yet, the key role of cooperative learning in creating team knowledge was defined.

**Zdzisław Wołk**

## **WYBRANE ZAGADNIENIA WSPÓŁCZESNEJ PATOLOGII PRACY**

### Streszczenie

W warunkach szybko następujących zmian społecznych, politycznych i gospodarczych na świecie narastają zjawiska patologiczne. Liczne z nich przenikają na grunt środowisk zawodowych. Niosą one negatywne konsekwencje dla samych pracowników jak i dla firm, w których pracują. Przy poszukiwaniach najwłaściwszych sposobów podmiotowego traktowania pracowników nie wolno pomijać zachodzących odstępstw od powszechnie uznawanych norm. Prawidłowa organizacja pracy, podmiotowe traktowanie pracowników może stanowić skuteczny sposób na ograniczanie patologii społecznej w zakładach pracy.

### SELECTED ASPECTS OF MODERN WORK PATHOLOGY

#### Summary

Quick social, political and economic changes provide the ground for the pathology development. Many of them affect the professional area. Moreover they bring negative consequences not only for the employees and their companies. When looking for the most relevant methods of respectful treatment of employees we cannot forget about common norms. Correct work organisation, respectful treatment of the employees can be very successful methods to limit social pathology in companies.

**Kazimierz M. Czarnecki**

**AKTYWNOŚĆ CZŁOWIEKA JAKO PODSTAWOWY POTENCJAŁ JEGO ROZWOJU  
ZAWODOWEGO (Zarys problemu)**

Streszczenie

Artykuł podejmuje szczególnie istotny problem aktywności człowieka w kontekście jego rozwoju zawodowego.

W pierwszej kolejności Autor artykułu omawia podstawy terminologiczne wielu pojęć ważnych dla zarysowanej problematyki. Następnie dokonuje szerokiej analizy aktywności zawodowej, życiowej człowieka dorosłego. Na zakończenie Autor stwierdza, że w artykule przedstawił jedynie zarys aktywności człowieka, co wymaga dalszego rozwinięcia i szczegółowego opisu.

**HUMAN ACTIVITY AS THE BASIC POTENTIAL OF HUMAN VOCATIONAL DEVELOPMENT  
(Problem outline)**

Summary

The article discusses the especially important problem of human activity in the context of his vocational development.

The author presents as first the terminological grounds of many significant terms for this subject. Next broad analysis of the adult vocational and life activity was conducted. Finally the author states that the article discusses only the outline of human activity and requires further development and detailed analysis.

**Jan Janiga**

## **ERGONOMIA W SZKOLENIACH PRACOWNIKÓW W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY**

Streszczenie

Od lipca 2005 r. obowiązuje w Polsce znowelizowany system szkoleń pracowników w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy. Ramowe programy szkoleń obejmują także treści z dziedziny ergonomii.

W przedłożonym opracowaniu dokonano wstępnej analizy jakości zmian organizacyjno-programowych pod kątem możliwości rozwoju edukacji ergonomicznej na bazie tego rodzaju szkoleń pracowniczych. Przedstawiono także, w kontekście dokonanej analizy, uwagi odnoszące się do kształcenia w zakresie ergonomii i bezpieczeństwa pracy w szkołach zawodowych.

Summary

Since July 2005 an amended professional training system in the field of health and safety at work is currently in force in Poland. The framework training programs include also contents regarding ergonomics.

In the present study a preliminary analysis of quality of organizational and policy changes has been effected, focused on possibilities of ergonomics education development on the basis of this kind of employee training. There has been presented also, in the context of the analysis effected, some remarks regarding education within the confines of ergonomics and safety at work in vocational schools.

**Adam Muszyński**

## **METODY ANALIZY SIECI ZALEŻNOŚCI W PLANOWANIU I KONTROLI PRACY**

### Streszczenie

W artykule przedstawiono metody analizy sieci zależności jako jedne z technik usprawniające proces organizacji pracy i służące racjonalnemu gospodarowaniu zasobami. Omówiono najważniejsze pojęcia związane z planowaniem i kontrolą pracy metodami analizy sieci zależności, tj. czynność i zdarzenie oraz zasady budowy sieci i wymogi formalne niezbędne do jej konstruowania.

Zaprezentowano najważniejsze metody analizy sieci zależności (CPM i PERT) i możliwości ich zastosowań. Dokonano oceny metod i technik analizy sieci zależności w planowaniu i kontroli pracy oraz ich przydatności w realizacji różnych przedsięwzięć.

### ANALYSIS METHODS IN THE NETWORK OF DEPENDENCY WITHIN THE PLANNING AND CONTROL OF LABOUR

#### Summary

There were presented in this article analysis methods in the network of dependency as one of the techniques which improve the process of labour organization and serve a purpose of rational funds management. The article discusses the most important notions connected with planning and control of labour, using analysis methods in the network of dependency which is the activity and the event together with the principles of network's structure and formal requirements necessary for its construction.

The paper presents the most important analysis methods in the network of dependency such as CPM and PERT and possibilities of their application. It also estimates methods and techniques of network dependency within the planning and control of labour together with their usefulness in the realization of different kinds of undertakings.

**Janusz Figurski**  
**Edyta Koziel**

## **PROJEKTOWANIE I WDRAŻANIE INNOWACYJNYCH PROGRAMÓW DO KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO**

### Streszczenie

Artykuł poświęcony jest projektowaniu i upowszechnianiu innowacyjnych modułowych programów nauczania i pakietów edukacyjnych dla kształcenia zawodowego w zasadniczych szkołach zawodowych, technikach i szkołach policealnych.

W artykule szczegółowo przedstawiono zakres prac, procedurę projektowania i strukturę modułowych programów nauczania i pakietów edukacyjnych.

W końcowej części artykułu stanowiącej krótkie podsumowanie wskazano niezbędne działania, które należy poczynić, aby właściwie z oczekiwanymi efektami wdrożyć do praktyki szkolnej produkty tak obszernego i wyjątkowo ważnego dla polskiej edukacji zawodowej projektu.

## **DESIGNING AND IMPLEMENTATION INNOVATIVE PROGRAMMES OF VOCATIONAL EDUCATION**

### Summary

The article describes designing and implementation of innovative curricula and educational programmes of vocational education in basic vocational schools, technological secondary schools and post secondary schools.

The article presents the scope of the whole work, designing procedure and the structure of modular curricula and educational programmes.

The last part of the article summarises the activities that have to be undertaken to implement effectively the products of such a large and very important project for Polish vocational education into practise.



**Iwona Korcz**

## **ZESPOŁOWA INTELIGENCJA EMOCJONALNA - CZYNNIKIEM POWODZENIA W PRACY**

Streszczenie

W artykule analizuje się problem słabego wykorzystania inteligencji emocjonalnej w praktyce zakładów pracy.

Interesujące są analizy korzyści związanych z inteligencją emocjonalną w wymiarze indywidualnym, jako rezultat dwóch rodzajów kompetencji: osobistych, odnoszących się do człowieka i społecznych określających stosunek zachowania jednostki w relacjach z innymi ludźmi. Natomiast zespołowa świadomość emocjonalna szczególnie ważna jest wewnątrz grupy, która w gospodarce rynkowej może być znaczącą przesłanką w drodze do sukcesu.

### **GROUP EMOTIONAL INTELLIGENCE-AS THE WORK SUCCESS FACTOR**

Summary

The article presents the problem of poor use of emotional intelligence in companies.

Very interesting are the analyses of benefits related with emotional intelligence in individual dimension as a result of two types of competence: personal referring to the person and social defining human behaviour in relationships with other people.

Team emotional awareness is however especially important inside the group that in the market economy may be an important step to success.

**Ireneusz Woźniak**

## **KRAJOWE STANDARDY KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH JAKO ODPOWIEDŹ NA POTRZEBY RYNKU PRACY I EDUKACJI**

Streszczenie

Artykuł przedstawia możliwości stosowania standardów kwalifikacji zawodowych w obszarze zatrudnienia i edukacji zawodowej. Standard kwalifikacji, czyli norma wymagań kwalifikacyjnych dla pracownika w zawodzie, służy przede wszystkim celom zarządzania zasobami ludzkimi, przez powiązanie wymagań stanowisk pracy z procesem kształcenia zawodowego, prowadzonego w systemie szkolnym i pozaszkolnym. Duże nadzieje pokłada się w zastosowaniu standardów kwalifikacji zawodowych do zapewniania jakości kształcenia zawodowego oraz uznawania umiejętności zawodowych nabywanych na drodze kształcenia nieformalnego i incydentalnego.

**NATIONAL VOCATIONAL QUALIFICATION STANDARDS AS THE RESPONSE ON LABOUR MARKET AND EDUCATIONAL NEEDS**

Summary

The article presents possibilities of applying vocational qualification standard in the employment and vocational education areas. The qualification standard including the norms of qualification requirements for employee in the profession aims to manage of human resources by linking work stations with vocational education process in school and non-school systems. Vocational qualification standards seem to be a good idea to assure vocational education quality and to recognise vocational competencies acquired through non-format and informal learning.

**Marek Myśliwiec**

## **STATUS KIEROWNIKA DZIAŁU PERSONALNEGO WE WSPÓŁCZESNYCH ORGANIZACJI GOSPODARCZYCH**

### Streszczenie

Artykuł omawia status kierownika działu personalnego w polskich firmach, który ewoluował z kierownika działu kadr, zajmującego się wyłącznie administrowaniem sprawami pracowniczymi, w kierownika nowoczesnego działu personalnego (Human Resources Manager). Autor zwraca uwagę, iż zadania kierownika obejmują w coraz szerszym zakresie wszystkie aspekty polityki personalnej firmy począwszy od tworzenia strategii personalnej, poprzez badanie klimatu organizacyjnego, rekrutację, oceny pracownicze, procesy motywacyjne, na procesie monitorowanych zwolnień (outplacement) kończąc. Akcentuje przy tym zakres odpowiedzialności kierownika (HR Managera), który obecnie jest znacznie szerszy i odpowiada potrzebom zarządzania zasobami ludzkimi w współczesnych przedsiębiorstwach.

Autor zaznacza, iż status kierownika działu personalnego zależy od przyjętej konkretnej struktury organizacyjnej w organizacji, uwarunkowań prawnych, rozmiaru organizacji, oraz przyjętej strategii zarządzania zasobami ludzkimi. Status ten ulega dalszej ewolucji. Wobec postępującego rozwoju technologicznego, w tym informatyzacji funkcji personalnych coraz częściej kierownik utożsamiany będzie z administratorem danych zbieranych poprzez sieć wewnętrzną (intranet) i zewnętrzną (Internet) stając się w niedalekiej przyszłości kierownikiem "wirtualnego" działu personalnego.

### THE POSITION OF THE HUMAN RESOURCES MANAGER IN MODERN COMPANIES

#### Summary

The article elaborates on the position of a Manager of the human resources department. In fact they derive from the staff department, who solely dealt with administrative work. The present HR Manager appears as modern one of the Human Resources department, whose range of duties is far wider than before and meets the requirements from Management of HR in contemporary companies. The Author emphasizes that their duties increasingly cover all the aspects of the company Human Resources from creating personal strategy, study on work climate, recruitment, assessment, motivation processes, to the outplacement.

The Author points out that the HR Managers position depends on the particular organization structure, legal circumstances, human resources strategy involved in the company and the size of the organization. The status employee is the most popular legal form of the HR Manager, however the HR Manager might happen to combine the position with being a Board Management member.

The status of the HR Manager is undergoing some further changes. While the technology including informatic process is developing, the HR Manager will be more and more associated with an administrator of the data obtained from the intranet and Internet. In addition in the near future they will also become the Manager of a virtual human resources department.

**Aneta Klementowska**

## **PRZYGOTOWANIE SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH DO REALIZACJI ZADAŃ Z ZAKRESU ORIENTACJI ZAWODOWEJ**

Streszczenie

W pierwszej części referatu przedstawiono zadania z zakresu preorientacji i orientacji zawodowej, które powinny być realizowane przez szkoły ogólnokształcące (uczyniono to w oparciu o dostępną literaturę). Kolejna część poświęcona została analizie wyników badań przeprowadzonych w 2006 roku wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych na temat sposobów realizacji zadań z zakresu orientacji zawodowej przez pracowników szkół ogólnokształcących. Na zakończenie podano propozycje uczniów dotyczące ich oczekiwań związanych z udzielanymi formami pomocy w zakresie przygotowania do wyboru zawodu.

**PREPARING SECONDARY SCHOOLS OF GENERAL EDUCATION TO VOCATIONAL  
ORIENTATION TASKS**

Summary

The first part of the article presents different tasks of vocational pre-orientation and orientation that should be realized by secondary schools of general education (based on the available literature). The next part is devoted to analysis of the research conducted in 2006 among secondary school students on the methods of performing vocational and orientation tasks by the secondary school employees. Finally the proposals of students were quoted referring to their expectations on different forms of advisory regarding the preparation to make the choice of occupation.

**Jan Mielżyński**

**AKTUALNE PROBLEMY MIGRACJI ZAROBKOWEJ W ŚWIETLE MOBILNOŚCI  
PRZESTRZENNEJ POLAKÓW**

Streszczenie

Autor analizuje dylematy, jakie występują wśród osób migrujących za pracą zawodową, zwłaszcza za granicę, co jest obecnie częstym zjawiskiem dotyczącym młodzież - absolwentów polskich szkół. Postuluje pod adresem władz państwa i samorządów terytorialnych oraz ich służb potrzebę kreowania lepszych warunków, które pozytywnie wpłyną na mobilność pracowniczą.

**CURRENT PROBLEMS OF OCCUPATIONAL MIGRATION IN THE LIGHT OF  
INTERNATIONAL SPATIAL MOBILITY OF POLES**

Summary

The author analyses different dilemmas of the people migrating for work, especially emigrating abroad. This phenomenon is very popular among young people - Polish schools graduates. It suggests the Polish authorities, local governments and their institutions to create better working conditions, positively influencing the employees' mobility.

**Iwona Korcz**

## **LIDERZY EMOCJONALNIE INTELIGENTNYCH ORGANIZACJI - SZTUKA PRZEWODZENIA PRACOWNIKOM**

Streszczenie

W artykule dokonano przeglądu literatury przedmiotu związanego z inteligencją emocjonalną w organizacji i jej wpływem na przewodzenie zespołowi. W dalszej części artykułu szczegółowo charakteryzuje się style przywódcze oraz przedstawia graficzne ujęcie stylów przywództwa: nakazowego, autorytarnego, jednoczącego, demokratycznego, normatywnego i wychowawczego. Ponadto omówiono model skutecznego kierownika.

## **LEADERS OF EMOTIONALLY INTELLIGENT ORGANISATIONS - THE ART OF LEADING EMPLOYEES**

Summary

The article reviews subject literature describing emotional intelligence in organization and its influence on the team leadership. Furthermore the article describes in detail the leadership styles and presents their graphic analysis of the leadership styles: directing, authoritarian, uniting, democratic, normative and educative. Moreover the model of efficient manager was described.

**Anatol Bodanko**

## **PROBLEMY SZKOLNEGO DORADCY ZAWODOWEGO**

### Streszczenie

W artykule dokonano próby kompleksowej analizy wybranych problemów szkolnego doradcy zawodowego.

Autor szeroko prezentuje w artykule przemiany jakie następowały w prawodawstwie polskim w odniesieniu do doradztwa i orientacji zawodowej, począwszy od początków XX wieku.

Następnie prezentuje typologię doradców zawodowych w tym szkolnych doradców, z próbą określenia problemów ich pracy.

Autor w konkluzji postuluje pod adresem władz oświatowych uregulowanie problemu statusu zawodowego nauczycieli - szkolnych doradców zawodowych.

## THE PROBLEMS OF SCHOOL VOCATIONAL ADVISOR

### Summary

The article attempts to make comprehensive analysis of some selected problems of school vocational advisor.

The author broadly describes changes in the Polish legal regulations of vocational advisory and orientation dating back to the beginning of XX century.

Next he presents different types of vocational advisors including school advisors and tries to define problems in their work.

Finally the author suggests and applies to the education authorities to define the vocational status of teachers-school vocational advisors.

**Bernd Meier**  
**Viktor Jakupec**

## **MODELE OGÓLNEGO KSZTAŁCENIA TECHNICZNEGO**

### Streszczenie

Centralnym momentem w kształceniu dla dalszego rozwoju i specjalizacji ogólnego kształcenia technicznego stanowi samo pojęcie "Kształcenia". Pojęcie kształcenia jest nie tylko nieostre ale jest także wielokrotnie, również w sposób kontrowersyjny dyskutowane.

Idąc dalej w powszechnej opinii zrozumienie kształcenia jest sposobem w jaki Człowiek duchowo i mentalnie (np. jego wartości i zdolności) udoskonala.

A zatem Kształcenie jest procesem poprzez który następuje nabranie doświadczenia życiowego (wiedzy) i zdolności do znalezienia odpowiedzi na własne pytania we wszystkich sytuacjach życiowych.

Autorzy omawiają ewolucję definicji "Kształcenia" od czasów starożytnych poprzez oświecenie aż do czasów współczesnych, prezentują teorie kształcenia w ujęciu materialnym i formalnym. Prezentują także współczesne pojęcie kształcenia w naukach pedagogicznych oraz modele ogólnego kształcenia technicznego.

## **MODELLE EINER ALLGEMEINEN TECHNISCHEN BILDUNG IM INTERNATIONALEN VERGLEICH**

### Summary

Ein zentrales Moment in der Standpunktbildung zur weiteren Entwicklung und Profilierung der allgemeinen technischen Bildung stellt der Bildungsbegriff dar. Der Begriff der Bildung ist jedoch unscharf und wird vielfach kontrovers diskutiert. Weitgehend anerkannt ist ein Verständnis von Bildung als die Art und Weise, wie sich ein Individuum geistig und seelisch "ausbildet" bzw. seine Werte und Anlagen vervollkommnet. Somit ist Bildung ein Prozess der über die bloße Wissensansammlung weit hinaus geht und die Fähigkeit zu eigenverantwortlichem, in allen Lebenssituationen kompetentem Handeln mit einschließt.